

Основно училище „Васил Левски”

с. Церово, ул. „Иван Асен II” №12, тел. 0893639701, e-mail: ou_tserovo@abv.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
ВАНЯ ОГНЯНОВА
ДИРЕКТОР**

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

УЧЕБНА 2021/2022 ГОДИНА

С. Церово

1. ВЪВЕДЕНИЕ

„Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. Те са надарени с разум и съвест и следва да се отнасят помежду си в дух на братство.“
(Из: „Всеобща декларация за правата на човека“ на ООН)

1.1. Дефиниране на проблема

Равни права

Съгласно Всеобщата декларация за правата на човека, приета на общо събрание на ООН през 1948 г. и оттогава досега превърнала се в най-превеждания и споделян в цял свят документ, всеки човек има право на равни права и свободи, без никакви различия, основани на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален или социален произход, материално, обществено или друго положение.

Уязвими групи

Уязвими са онези лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права, наравно с останалите. Уязвими групи са етническите малцинства, мигрантите, хората с увреждания, хората, живеещи в крайна бедност, страдащите от зависимости, децата, лишени от родителска грижа и др. Изброените групи не са взаимно изключващи се и често дадено лице може да принадлежи към повече от една група, което прави неговата уязвимост още по-силна. Поради различни фактори – психологически, икономически, здравословни и др., тези хора не успяват да се възползват от възможностите, които обществото предлага и попадат в риск от социално изключване.

Работата с уязвими групи в системата на образованието, в т.ч. ученици и родители, следва да бъде насочена към тяхната интеграция.

Образователна интеграция

Образователната интеграция е институционален процес, при който ученици – всеки със своите етнокултурни, психологически, материални, физиологични и други специфики и различия, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение и възпитание формират споделени граждански ценности, запазвайки своята идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация.

Образователната интеграция изисква защита правата на децата, недопускане на дискриминация и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация. Тя не допуска сегрегация на учениците от уязвимите групи, както и асимилация против тяхната воля и против волята на техните родители. Насърчава и подпомага межкултурния обмен и съхраняването и развитието на различните културни идентичности. В хода на този процес се прилагат и използват разнообразни методи и форми за работа с ученици и родители, съобразявайки се с тяхната индивидуалност и специфики.

Образователната интеграция е една от видовете политики за социално включване, които се реализират в рамките на Европейския съюз. Практическата реализация на този тип интеграция в българските училища се осъществява в следните направления:

- осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички ученици;
- създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от уязвимите групи;

- утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;

- поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички ученици, независимо от етническата им принадлежност, пол, физическо, материално състояние, др.

1.2. Национални и международни нормативни актове, стратегически документи и програми, на които се основава настоящата Програма:

Настоящата програма е разработена въз основа на и в съответствие с: Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система; Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, утвърдена от МОН. Закон за закрила на детето, Закон за защита срещу дискриминацията. Конвенцията за правата на детето на ООН, Стратегия на ЕС „Европа“.

1.3. Анализ на моментното състояние в училище

ОУ „Васил Левски”, с. Церово е неспециализирано училище, в което се обучават ученици, както от селото така и от региона.

В началото на учебната 2021/2022г. броят на обучаващите се в училище 58 в дневна форма на обучение от I до VII клас.

Като уязвими групи в училище могат да се разграничат:

– **Потенциална** - деца с етнически произход различен от българския - в училището на този етап не се обучават ученици от малцинствени групи, децата от социално слаби семейства, както и със СОП са незначителен брой, добре интегрирани и приети.

Потенциалните проблеми с децата от уязвимите групи са свързани с нередовно посещение на учебните занятия; ниска успеваемост по различни предмети, поради ниска мотивация за учене, междуличностни проблеми с други деца.

Училището подпомага учениците като осигурява целодневно обучение, безплатни учебници и помагала, безплатна закуска за учениците от начален етап, участие в Национални програми.

За приобщаването на учениците към училищната общност, децата са включвани в спортни и културни мероприятия на училищно, общинско и областно ниво.

2. ВИЗИЯ, ЦЕННОСТИ И РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Визия

Успешно интегриране на учениците от уязвими групи, което да спомогне за изграждането им като пълноценни граждани с успешна професионална, социална и творческа реализация.

2.2. Ценности и принципи, на които се основава Програмата

- Принцип за равенство и недискриминация
- Принцип за осигуряване на равен достъп до качествено образование;
- Ангажиране на училищната общност в работата с уязвими групи и осъществяването на образователната интеграция;
- Утвърждаване на атмосфера за сътрудничество и сближаване;

- Подобряване на социално-психологическия климат в извънучилищната среда по отношение на образованието.

2.3. Ръководни принципи при реализация на Програмата

- **Законосъобразност** – съответствие на целите и предлаганите дейности със законите и подзаконовите нормативни актове;
- **Кохерентност** – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите дейности при сътрудничество на всички заинтересовани страни;
- **Партньорство** – активно и координирано участие на заинтересованите страни както в училището (учители, родители, ученици), така и извън него (външни институции – общински, държавни) в реализацията на политика за образователната интеграция на учениците от уязвими групи;
- **Своевременност** – осигуряване на навременни и адекватни мерки за предотвратяване на възможни рискове по отношение на образователните възможности на ученици от уязвими групи;
- **Прозрачност** и популяризиране на дейностите
- **Устойчивост на резултатите** – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати;
- **Отчетност, мониторинг и контрол** на реализацията на целия процес, включваща в себе си анализ и оценка на постигнатите резултати;

3. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Създаване на условия за пълноценна социализация на учениците от уязвими групи;
- Гарантиране на равни права, в т.ч. равен достъп до качествено образование за учениците от уязвими групи;
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците;
- Превръщане на различията (културни, религиозни, психологически, физиологически, др.) в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите;
- Създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство и формиране на благоприятен социално-психологически климат в училище, който създава условия за пълноценно личностно развитие и социална включеност на всички ученици.

4. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА

В изпълнение на целите на настоящата програмата, ще бъдат реализирани:

4.1. Дейности, насочени пряко към учениците

- Организиране на спортни, културни и развлекателни събития за учениците, насочени към развитие на чувството им за толерантност, екипен дух, взаимопомощ;
- Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца за съхраняване и развиване на общите и специфичните традиции за региона;

- Подпомагане на социално слабите ученици с учебници, учебни помагала и пособия, др.;
- Изграждане и функциониране на информационна система/регистър за проследяване на децата в риск;
- Допълнителна работа с ученици от уязвими групи, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище;

4.2. Работа с родителите

- Провеждане на информационни кампании сред родители за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците от уязвими групи;
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо деца от уязвими групи;
- Ангажиране на родители на ученици от уязвими групи в училищните съвети или Обществен съвет;

4.3. Дейности, насочени към педагогическите специалисти

- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа с уязвими групи

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Недопускане на преждевременно напускане на образователната система;
- Повишаване на нивото на познанията и обществената информираност за човешките права сред учениците;
- Подобро разбиране и повишена толерантност към различията сред учениците и техните родители;
- Повишена квалификация и мотивация на педагогическите специалисти за работа с деца от уязвими групи;
- Повишаване качеството на образование на учениците от уязвими групи и създаване на по-добри условия за тяхната бъдеща реализация;

6. ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на програмата се определя за периода 2020 -2025 година, като при необходимост, следва да се актуализира ежегодно. Програмата е приета с решение на Педагогически съвет с протокол № 7/07.09.2021 г.